

ŽIVETI MEJO

Slovenski slavistični kongres, Trst 18.–20. oktobra 2007

Slavistično društvo Slovenije

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html>

◀ Kongresna priloga h *Kroniki* ▶

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika77.doc>

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika77.pdf>

► Kongresni program

Četrtek, 18. 10. 2007 — *Kulturni dom, Ul. Petronio 4 (Velika dvorana)*

9.00–10.00	Registracija kongresnikov
10.00–11.00	Otvoritev kongresa, pozdravi oblasti, podelitev priznanj
11.00–11.15	Odmor
<i>Živeti mejo (Predseduje: Miran Košuta)</i>
11.15–11.30	Ciril Zlobec: Živeti mejo
11.30–11.45	Matjaž Kmecl: Staromodna metafora: drevo in veje
11.45–12.00	Alojz Rebula: Meja: prekletstvo ali milost?
12.00–12.15	Boris Pahor: Čas nove sinteze
12.15–12.30	Diskusija
<i>Slovenska književnost v stiku (Predseduje: Ciril Zlobec)</i>
12.30–12.45	Boris Paternu: Petrarkov sonet in kultiviranje slovenske poezije
12.45–13.00	Aleksander Bjelčevič: Trubar in vprašanje Jezusove realne prisotnosti v evharistiji
13.00–13.15	Matjaž Zaplotnik: Tassov <i>Osvobodjeni Jeruzalem</i> in Prešeren
13.15–13.30	Marija Pirjevec: Prešeren in Mazzini

13.30–13.45	Diskusija
13.45–15.00	Kosilo <i>Slovenska književnost v stiku (Predseduje: Matjaž Kmecl)</i>
15.00–15.15	Fedora Ferluga: Dragotin Kette in Trst: razmišljanja o pesnikovem predsmrtnem ustvarjalnem obdobju
15.15–15.30	Janez Vrečko: Kosovelov futurizem in njegova impresionistična vrnitev k naravi
15.30–15.45	Nada Đukić: Bartolova »psihološka« in »filozofska« proza v nacionalnem ali eksistencialnem momentu
15.45–16.00	Marija Mercina: Vloga Trsta v ustvarjanju Cirila Kosmača
16.00–16.15	Loredana Umek: Poti tržaškega romana
16.15–16.30	Vladka Tucovič: Istrska izkušnja sodobne slovenske književnosti
16.30–16.45	Diskusija
16.45–17.00	Odmor <i>Slovenska književnost v stiku (Predseduje: Boris Paternu)</i>
17.00–17.15	Urška Perenič: Kako (na)pisati (alternativno) literarno zgodovino?
17.15–17.30	Milena Mileva Blažič: Teorija in praksa učenja in poučevanja medkulturne mladinske književnosti v osnovni šoli
17.30–17.45	Nataša Špolad Manfreda: Praksa učenja in poučevanja slovenščine v dvojezičnem okolju
17.45–18.00	Sonja Žilavec Nemeč: Komunikacijski pouk književnosti v gimnaziji
18.00–18.30	Diskusija
18.30–20.30	Večerja
20.30–22.00	Predstava

Petek 19. 10. 2007 — Narodni dom, Ul. Filzji 14 (Velika dvorana)

Slovenski jezik v stiku (Predseduje: Živa Gruden)

9.30–9.45 Roberto Dapit: Položaj sodobnega slovenskega jezika na Videnskem

- 9.45–10.00 Matej Šekli: Narečjeslovje in zgodovinska slovnica kot pomoč pri razumevanju pravorečja in pravopisa
- 10.00–10.15 Majda Kaučič Baša: Ohranjanje slovenščine med Slovenci na Tržaškem
- 10.15–10.30 Vesna Mikolič: Prostor kulturnega in jezikovnega stika – neznana znanka?
- 10.30–10.45 Aleksandra Derganc in Tjaša Miklič: Slovenski glagolski vid z vidika italianista in rusista
- 10.45–11.00 Diskusija
- 11.00–11.15 Odmor
- Slovenski jezik v stiku (Predseduje: Vesna Mikolič)*
- 11.15–11.30 Pavle Merku: Živeti mejo ali meje?
- 11.30–11.45 Suzana Pertot: V imenu očeta. Medgeneracijski prenos slovenskega jezika in identitete po moški liniji
- 11.45–12.00 Andreja Duhovnik Antoni: Slovenska šola v Italiji – »S slovenščino nimam težav«
- 12.00–12.15 Jerca Vogel: Podoba zamejstva in pouk slovenskega jezika v slovenski srednji šoli
- 12.15–12.30 Diskusija
- 12.30–15.00 Kosilo
- Slavistika in slovaropisje v stiku (Predseduje: Roberto Dapit)*
- 15.00–15.15 Sergij Šlenc: Rojstvo nekega slovarja ...
- 15.15–15.30 Lojzka Bratuž: *Vocabolario italiano e schiavo*: začetki italijansko-slovenske leksikografije
- 15.30–15.45 Irena Orel: Alasijev italijansko-slovenski slovar in predhodno slovensko slovaropisje
- 15.45–16.00 Metka Furlan: Slovenščina v Alasijevem *Italijansko-slovenskem slovarju* iz leta 1607
- 16.00–16.15 Kozma Ahačič: Mala slovnica slovenskega jezika v italijansko-slovenskem slovarju Alasia da Sommaripe (1607)
- 16.15–16.30 Peter Weiss: Slovenski narečni slovarji s slovenskega zahoda v Italiji

- 16.30–16.45 Nataša Jakop: Prikaz komunikacijskih obrazcev slovenskih govorcev v slovarjih
- 16.45–17.00 Diskusija
Zamejska mladinska književnost (Okrogla miza, Mala dvorana, Moderira: Milena Mileva Blažič)
- 15.00–15.15 Igor Saksida: Mladinska poezija Miroslava Košute
- 15.15–15.30 Dragica Haramija: Mladinska proza Marka Kravosa
- 15.30–15.45 Tilka Jamnik in Manca Perko: Bralna značka v slovenskem zamejskem prostoru
- 15.45–16.00 Darka Tancer Kajnih: Večernica
- 16.00–16.15 Janja Vidmar: Desetnica brez meja
- 16.15–17.00 Diskusija
- 17.00–19.00 Pešpot po slovenističnem/slavističnem Trstu
- 20.00–23.00 Večerja z glasbo in plesom v restavraciji »La Marinella«

Sobota 20. oktobra 2007 — Devin, Trst, Jezero, Bažovica, Zagradec

- 9.00–14.30 Ekskurzija po tržaški okolici
- 14.30–16.00 Kosilo v agriturizmu »Milič« v Zagradcu, družabnost, slovo, povratek z avtobusom v hotel

► Predstavitve knjig in projektov

Četrtek 18. 10. 2007 — Kulturni dom, Ul. Petronio 4 (Foyer balkona)

- 15.00–15.10 Barbara Pregelj, Zoran Božič: *Pogledi na Simona Gregorčiča*
- 15.10–15.20 Barbara Pregelj, Zoran Božič: *Literatura v medkulturnem položaju in ustvarjalno delo Jolke Milič*
- 15.20–15.30 Silvo Fatur: Dragotin Kette, *Sem fantič bil mlad*
- 15.30–15.40 Kozma Ahačič: *Izvirne slovenske pesmi Jovana Vesela Koseskega*
- 15.40–15.50 Karin Marc-Bratina in Vesna Mikolič: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*

- 15.50–16.00 Vesna Mikolič, Suzana Pertot in Nives Zudič Antonič: *Med kulturami in jeziki – In mezzo alle culture e lingue*
- 16.00–16.10 Ludvik Karničar: Rada Cossutta in Franco Crevatin, *Slovenski dialektološki leksikalni atlas slovenske Istre (SDLA-SI) I in II*
- 16.10–16.20 Martina Ožbot: *Prevajalske strategije in vprašanje koherence ob slovenskih prevodih Machiavellijevega Vladarja*
- 16.20–16.30 Roberto Dapit: *Mons. Ivan Trinko (1863–1954)*
- 16.30–16.40 Ursula Doleschal: Dvojezično šolstvo na Koroškem
- 16.40–16.50 Tomo Korošec: Tri jubilejne številke *Slavistične revije*
- 16.50–17.00 Ada Vidovič Muha: *Slovensko jezikoslovje danes – posebna dvojezična jezikoslovna številka Slavistične revije*

Petek 19. 10. 2007 — Narodni dom, Ul. Filzi 14 (Mala dvorana)

- 10.00–10.10 Fedora Ferluga: *Pjesničko stvaralaštvo Nikole Šopa*
- 10.10–10.20 Fedora Ferluga: *Blagoslov barke*
- 10.20–10.30 Rossana Paliaga: *Drugačni verzji – Versi diversi. Pesniki dveh manjšin – Poeti di due minoranze*
- 10.30–10.40 Marija S. Leskovar: IKT (informacijsko-komunikacijska tehnologija)
- 10.40–10.50 Erika Kržišnik: *Frazeologija v jezikoslovlju in drugih vedah*
- 10.50–11.00 Majda Merše: *Slovenski biblijski prevodi v Biblia Slavica*

► Spremljevalni kulturni program

V četrtek 18. oktobra ob 20.30 uri bo posebej za udeležence Slovenskega slavističnega kongresa izvedena v tržaškem Kulturnem domu ponovitev uspešne monodrame ***Devetsto*** italijanskega pisatelja Alessandra Baricca. Delo je režiral Marko Sosič, v glavni vlogi pripovedovalca Tima Tooneya pa nastopa igralec ansambla Slovenskega stalnega gledališča Janko Petrovec. Devetsto je namreč ime moškega, ki so ga našli prav ob začetku leta 1900. O njegovi zgodbi pripoveduje prijatelj Tim. Devetsto je preživel vse svoje življenje na ladji. Postal je odličen pianist in umrl, ko so ladjo po vojni razstrelili. Med igranjem klavirja in potovanji je doživljal vse bistvene spremembe prejšnjega stoletja. Predstava je doživela premiero v okviru Primorskega poletnega festivala junija 2000 v piranskem gledališču Tartini, nato pa še preko

petdeset ponovitev v Izoli, Trstu, Gorici, Tržiču, Tolminu, Umagu, Mariboru, Ptuju, Šentjažu v Rožu, Koprju in drugih krajih.

Nekaj odlomkov iz kritik, ki jih je bila predstava deležna:

»/.../ (Marko Sosič je) znova potrdil svojo že večkrat uveljavljeno in priznano tenkočutnost in pronicljivost v razmerju do bleščeče ubesedene in človeško polnokrvne literarne predloge, kateri je iskal in najdeval najzlahatnejši čutni, čustveni, spoznavni in intuitivni odzven v igralcu, njegovi polni zbranosti, disciplini, odrski prisotnosti, telesni in govorni virtuoznosti. /.../ ...mu je tako uspelo pričarati odrski dogodek, ki kljub presenetljivi obsežnosti, zgoščenosti in zahtevnosti pripovedi ter zunanji askezi pritegne gledalca v svoj notranje razgiban tok in ga popelje do zaključne domala katarzične sprostitve. /.../

Protagonist polnokrvnega odrskega dogajanja je Janko Petrovec, ki premišljeno in virtuožno preigrava široko paleto čustvovanj, razmišljanj, stanj, reakcij, oživlja množico ostro izrisanih dialogov in spopadov, a tudi najglobljih in najskrivnostnejših občutij nemoči, osamljenosti in ogroženosti. S svojo prepričljivostjo in čarobno energijo popelje gledalca varno tudi čez tragičen konec /.../, saj mu vdihne s celotno stvaritvijo katarzično in sproščujočo razrešitev.«
Slavko Pezdir, *Delo*, 13. julij 2000

»/.../ DEVETSTO je za igralca gladiatorska predstava. Nekaj je predaha z glasbo, napisal jo je Petar Ugrin, a komaj toliko, da lahko požre slino. Janko Petrovec je pripovedovalca, povprečnega trobetača Tima Tooneya, odigral dinamično in polnokrvno, tako rekoč v enem zamahu... /.../ Režiserju in scenografu Marku Sosiču je tako uspelo z minimalistično sceno (samo gugalnica na protitež, ki je imenitno ustvarjala občutek gibanja morja) skupaj z igralcem ustvariti gibčno, živo in napeto predstavo, ki gledalcu še dolgo zaposljuje čustva in razum.«

Majda Suša, *Primorske novice*, 6. junij 2000

»/.../ Petrovec se je tudi sam odločil, da razbere vso klaviaturo, ki mu jo nudi igralstvo. Ob besedi, ob različnih intonacijah in zvočnem oblikovanju govornice je izostril obrazno mimiko in obenem napolnil svoj lik s telesnostjo. /.../ Monodrama postane tako drama z enim samim igralcem, kar ne omogoča le izpovedi, temveč tudi konfliktne situacije, napetosti in atmosfero. /.../«

Ace Mermolja, *Primorski dnevnik*, 19. september 2000

»/.../ magistrale messa in scena di Novecento, personaggio, personificazione del secolo o simbolo che sia /.../«

Nada Cok, *Il Piccolo*, 28. oktober 2000

► Obroki

Kosila, večerje, kave in sokovi so letos vključeni v kotizacijo. Lepo prosimo vse neprijavljene, ki boste na kongresu samo kratek čas in nameravate ostati tudi na kosilu ali večerji, da že zjutraj poveste rediteljem, kateri obrok boste použili, in jim odštete za:

- catering kosilo v mali dvorani Kulturnega doma v četrtek – 20 evrov (na izbiro več menujev)
- catering večerjo v mali dvorani Kulturnega doma v četrtek – 20 evrov (na izbiro več menujev)
- samopostrežno kosilo v restavraciji Brek v petek – 20 evrov (na izbiro več menujev)
- slavnostno večerjo v restavraciji *La Marinella* v petek – 40 evrov (menu: predjed – narezek; prva jed – rižota, pasticcio, rigatoni; druga jed – telečja pečenka s krompirjem in kuhano zelenjavo; priloga – mešana solata; sladica – medeni štrudelj po tržaško; pijače – četrtnina vina, pol litra mineralne vode, kava)
- agrituristično kosilo v soboto (za plačnike ekskurzije) – 40 evrov (menu: predjed – domači narezek; prva jed – jota; druga jed – mešano meso na žaru; priloga – zelenjava; sladica – domače sladkarije; pijače – četrtnina vina, voda).

► Koristne telefonske številke

- taksi: 040-307730
- Marija Besednjak (tajnica Organizacijskega odbora): 0039+333-8262627;
- prof. Boris Pangerc (predsednik Organizacijskega odbora): 0039+329-2275191;
- prof. Miran Košuta (predsednik SDS): 0039+338-1801150;
- Zveza slovenskih kulturnih društev: 040-635626;

► Uporabni mestni avtobusi (iz mestnega središča do trga/piazza Perugino v bližini Kulturnega doma)

Proge št. 5, 19, 20 (do drevoreda/viale D'Annunzio). Vozovnica stane 1 evro in jo lahko kupite v trafikah ali časopisnih kioskih.

► Kongresne spletne strani

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_kongres.html – Začetna stran kongresa z aktualnimi obvestili in zemljevidom kongresnih lokacij.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica_trst.html – E-prijavnica.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_program.doc – Kongresni program.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_uvod.doc – Uvod h kongresnemu zborniku Slavističnega društva Slovenije 2007 – *Živeti mejo* (Miran Košuta).

<http://www.ichotelsgroup.com/h/d/6c/480/it/hd/trsdu.jsessionid=O3REDJOOIV4YWCTGWAISHPQKM0YBEIY4> – Hotel Holiday Inn, Devinska ulica-via Duino 78, 34013 Devin-Duino, Italija-Italija; tel. 0039+(0)40-208873, fax 040-208836.

<http://www.hotel-milano.com/> – Hotel Milano, Ulica-via Carlo Ghega 17, 34132 Trst-Trieste, Italija-Italija; tel. 0039+(0)40-369680, fax 040-369727.

► Organizacijski odbor kongresa v Trstu

Letošnji Slovenski slavistični kongres v Trstu prireja Slavistično društvo Slovenije ob pomoči krajevnega Organizacijskega odbora, ki ga sestavljajo kolegi: Boris Pangerc (predsednik), Marija Besednjak (tajnica), David Bandelj, Nada Đukić, Ksenija Dobrila, Poljanka Dolhar, Živa Gruden, Miran Košuta, Olga Lupinc, Marino Marsič, Bojan Mevlja, Rossana Paliaga, Nadja Roncelli, Slava Starc, Matej Susič, Alenka Štoka, Vera Tuta Ban, Loredana Umek, Neva Zaghet.

Za kakršnokoli organizacijsko pojasnilo (rezervacije hotelov, program, druge informacije) lahko stopite v stik s sledečima predstavnikoma odbora: ga. Marija Besednjak (tel. 0039+333-8262627, e-pošta: maricka_25@yahoo.it) in prof. Boris Pangerc (tel. 0039+329-2275191, e-pošta: boris.dolina@libero.it).

► Kako do kongresa

KONGRESNIKI

Posebej za udeležence letošnjega Slovenskega slavističnega kongresa smo rezervirali hotel Holiday Inn v Devinu (Duino). Uradni naslov, telefon in e-pošta hotela so: Holiday Inn Trieste-Duino, Devinska ulica-via Duino 78, 34013 Devin-Duino, Italija-Italija; tel. (Klicna št. iz Slovenije 0039)040-208873, fax 040-208836; e-pošta: holidayinn.trieste@alliancealberghi.com. Hotel višje kategorije (štiri zvezdice) premore veliko brezplačno parkirišče in 77 udobnih sob. Prenočitev ene osebe v enoposteljni sobi stane z zajtrkom 70 evrov, prenočitev dveh oseb v dvoposteljni sobi stane z zajtrkoma vred skupno 90 evrov oziroma 45 evrov po osebi. Rezervacije sprejema ga. Marija Besednjak (tel. 333-8262627, e-pošta: maricka_25@yahoo.it).

Kongresnikom, ki ste že ali boste rezervirali sobo v hotelu Holiday Inn v Devinu (Duino), svetujemo, da pripotujete tja z osebnim avtomobilom v četrtek 18. oktobra

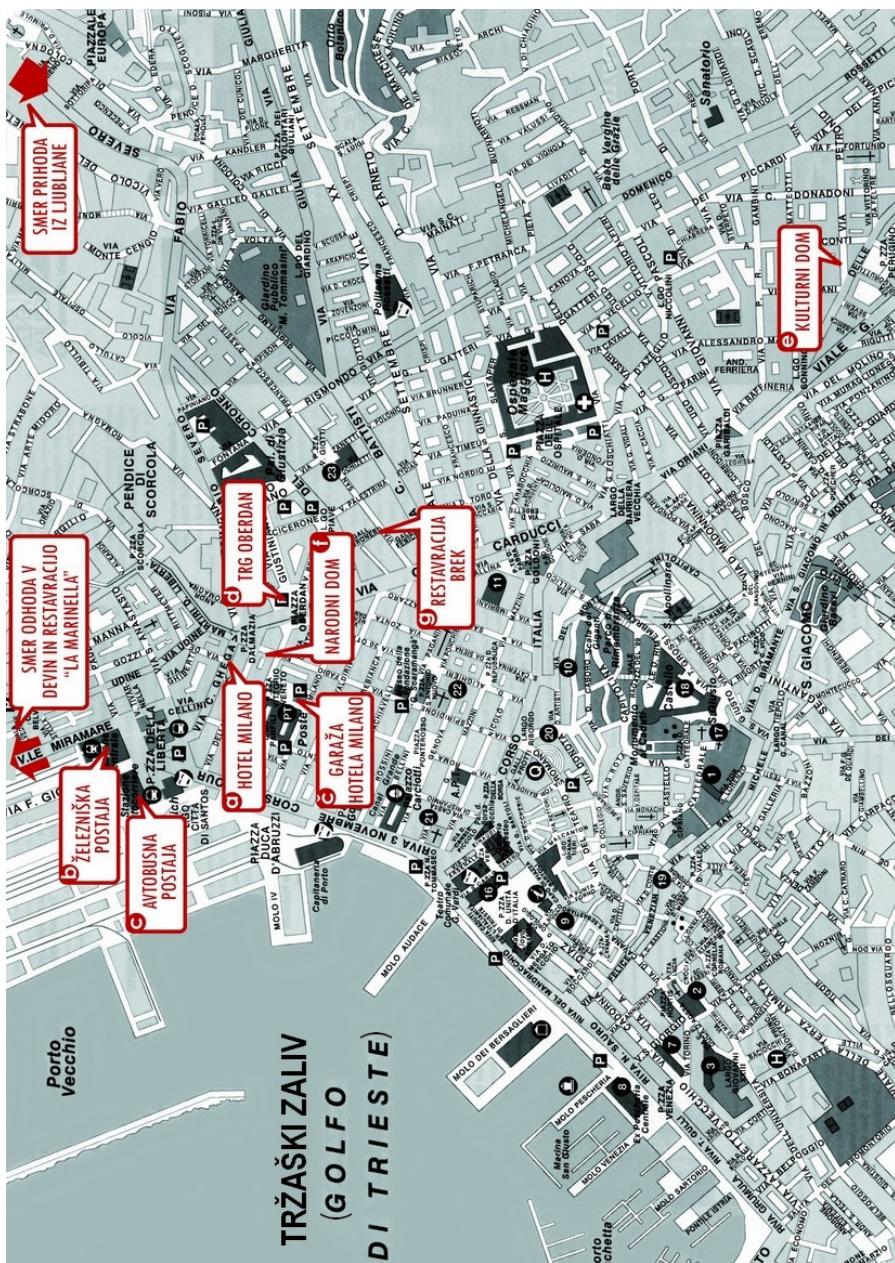
2007 do 8.00 ure. Najlažja avtomobilska pot iz Slovenije do Devina (Duino) je sledeča: po prečkanju meje na Fernetičih zavijte desno na avtocesto za Benetke (Venezia) in nadaljujte do izvoza za Sosljan (Sistiana); na križišču s pokrajinsko cesto SS 14 zavijte desno in nadaljujte do Devina, nato pa zavijte spet desno pri bencinski črpalki Agip in prišli boste do hotela Holiday Inn. Ob hotelu je obsežno brezplačno parkirišče, kjer lahko pustite avto in nato uredite na recepciji vse potrebno za nočitev. Na recepciji vas bodo pričakali kongresni reditelji. Ob 8.30 uri vas bo poseben avtobus brezplačno odpeljal izpred hotela naravnost v tržaški Kulturni dom, kjer se boste med 9.00 in 10.00 uro lahko registrirali in prejeli kongresno gradivo. Kongres se bo pričel ob 10.00 uri v Kulturnem domu v Trstu na ulici Petronio 4 (Točka e na priloženem zemljevidu Trsta).

REFERENTI

Referenti in drugi kotizacije oproščeni člani SDS imate na voljo prenočišče z zajtrkom v hotelu Milano v Trstu (Točka a na priloženem zemljevidu). Uradni naslov, telefon in spletna stran hotela so: Hotel Milano, ulica-via Carlo Ghega 17, 34132 Trst-Trieste, Italija-Italia; tel. (Klicna št. iz Slovenije 0039)040-369680, fax 040-369727, e-pošta: info@hotel-milano.com. Hotel višje kategorije (tri zvezdice) premore 44 udobnih sob (ogledate si jih lahko na spletni strani <http://www.hotel-milano.com/>). Rezervacijo ali odpoved sobe sporočite prosim čimprej gospe Mariji Besednjak (tel. 333-8262627, e-pošta: maricka_25@yahoo.it). Do hotela Milano pripotujete z vlakom, avtobusom ali osebnim vozilom v četrtek 18. oktobra 2007 do 8.00 ure. Avto lahko parkirate v garaži hotela na trgu/piazza Vittorio Veneto (Točka č na priloženem zemljevidu) ali v parkirišču Silos na trgu/piazza Libertà 9 (na lastne stroške), tik ob glavnem vhodu na avtobusno postajo (Točka c na priloženem zemljevidu). Od tam imate pet minut peš do hotela, če se podate od železniške postaje (Točka b na priloženem zemljevidu) čez trg Libertà in po ulici Ghega navzgor. Na recepciji vas bodo pričakali kongresni reditelji. Potem ko boste v hotelu uredili vse potrebno za nočitev, vas bo iz Devina prispeli posebni avtobus pospremil ob 8.55 uri izpred hotela Milano do Kulturnega doma, kjer se boste med 9.00 in 10.00 uro lahko registrirali in prejeli kongresno gradivo. Kongres se bo pričel ob 10.00 uri v Kulturnem domu v Trstu na ulici Petronio 4 (Točka e na priloženem zemljevidu).

► Kongresne lokacije

Kongres se bo v Trstu odvijal na dveh krajih: prvi dan 18. oktobra 2007 v Kulturnem domu v Trstu (Ulica-Via Petronio 4, točka e na priloženem zemljevidu Trsta), drugi dan 19. oktobra 2007 pa v Narodnem domu (Ulica-Via Filzi 14, točka f na priloženem zemljevidu Trsta). Če se boste zglasili neposredno na samih krajih kongresnega dogajanja, vam bo zagotovo v pomoč zemljevid na naslednji strani.

► Potek kongresa

PRVI DAN: V četrtek 18. oktobra 2007 bo od 9.00 do 10.00 ure potekala v atriju Kulturnega doma v Trstu (Ulica Petronio 4, točka **e** na priloženem zemljevidu Trsta) registracija kongresnikov. Kongres se bo nato začel ob 10.00 uri v veliki dvorani Kulturnega doma in odvijal po priloženem programu. V foyerju velike dvorane bodo med odmori na voljo kava in sokovi, v ostalih prostorih pa si boste lahko ogledali razstavo o slovenskem šolstvu v Italiji in razstave knjig. Za plačnike kotizacije in druge upravičence bo od 13.45 do 15.00 ure v mali dvorani Kulturnega doma catering kosilo. Po zaključku popoldanskega zasedanja in predstavitev knjig ter projektov, ki bodo potekale sočasno v foyerju balkona, bo od 18.30 do 20.30 ure catering večerja v mali dvorani Kulturnega doma, nakar se bomo preselili v veliko dvorano, kjer bomo prisostvovali sugestivni monodrami *Devetsto* italijanskega avtorja Alessandra Baricca v produkciji Slovenskega stalnega gledališča v Trstu (režija: Marko Sosič, v glavni vlogi: Janko Petrovec). Po koncu predstave vas bosta posebna avtobusa zapeljala do hotelov.

DRUGI DAN: V petek 19. oktobra 2007 bo avtobus krenil ob 8.30 uri izpred hotela Holiday Inn v Devinu do trga/piazza Oberdan (točka **d** na priloženem zemljevidu). Od tu se boste kongresniki napotili do bližnjega Narodnega doma (točka **f** na priloženem zemljevidu). Kongres bo potekal od 9.30 ure dalje v veliki dvorani v pritličju Narodnega doma v Trstu (Ulica Filzi 14). Od 10.00 ure dalje bodo v sosednji mali dvorani sočasno potekale predstavitve knjig in projektov. Po dopoldanskem zasedanju se bomo od 12.30 do 15.00 ure podali na kosilo v 5 minut peš oddaljeno samopostrežno restavracijo *Brek* (Ulica-Via San Francesco 10, tel. 040-371331, točka **g** na priloženem zemljevidu). Popoldanski del zasedanja se bo pričel ob 15.00 uri hkrati v veliki (sekcija *Slavistika in slovaropisje v stiku*) in mali dvorani (okrogla miza *Zamejska mladinska književnost*) Narodnega doma. Zaključil se bo ob 17.00 uri, da se bomo lahko v spremstvu vodičev podali na sprehod po slavističnem/slovenističnem Trstu. Pešpot nas bo ob 19.00 uri privedla do trga/piazza Oberdan (točka **d** na priloženem zemljevidu), od koder nas bo poseben avtobus popeljal do restavracije *La Marinella* (Barkovlje-Barcola, Drevored/Viale Miramare 323, tel. 410986) za slavnostno večerjo, zabavni program (igral bo ansambel *Veseljaki*), podelitev potrdil o udeležbi itd. itd. Po večerji vas bosta avtobusa pospremila do hotelov.

TRETJI DAN: V soboto 20. oktobra 2007 se bodo kongresniki, ki so ob registraciji doplačali 40 evrov za ekskurzijo, udeležili izleta z ladjo in avtobusom po tržaški okolici. Ob 9.00 uri se bomo sešli pred Devinskim gradom (kongresniki v hotelu Holiday Inn pridejo do tja peš, gostje v hotelu Milano pa z avtobusom ob 8.30 uri izpred hotela) in si nato ogledali slikovito utrdbo, park in samostan, kjer je pred 400 leti nastal Alasijev slovar. Ob 10.00 uri se bomo (če bo vreme milo ...) odpravili peš do devinskega portiča, kjer se bomo vkrcali na katamaran, ki nas bo popeljal v Trst. Med vožnjo je predvidena malica, kapitan Bruno Volpi Lisjak pa nam bo prikazal zgodovino slovenskega pomorstva in ribištva na tržaški obali. Ob 12.00 uri se bomo v Trstu vkrcali na avtobus in se odpeljali do Jezera nad dolino Glinščice, kjer nas bo pozdravila dolinska županja g.a Fulvia Premolin. Ob 13.00 uri bomo odšli v Bazovico za simbolni poklon spomeniku Bazoviških junakov, nato pa do agriturizma Milič v Zagradcu (Zagradec-Sagrado 2, tel. 040-229383), kjer se bo kongres zaključil zokusnim kraškim kosilom in družabnostjo (nastopila bo ženska pevka skupina Stu ledi). Po kosilu vas bo avtobus pospremil do hotelov.

► Uvod h kongresnemu zborniku Slavističnega društva Slovenije 2007 – *Živeti mejo* (Miran Košuta)

»Nekoč je rekel ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar lepo in resnično besedo: ‚Ljubljana je srce Slovenije, Trst pa so njena pljuča.‘ – Brez pljuč srce ne bo utripalo, brez srca ne bodo pljuča dihala!«

Smisel, zakaj, pomen, idejni zenit in azimut letošnjega Slovenskega slavističnega kongresa v Trstu je bržkone še najzgodnejše in scela sežet prav v tej znameniti anatomski primeri, s katero je 20. aprila 1918 Ivan Cankar uverturno nagovoril »prijatelje Tržačane«, ki so v Delavskem domu trumoma prisluhnili njegovemu predavanju *Očiščenje in pomlajenje*. Poudariti neločljivo soodvisnost, organsko vzajemnost matice in »zamejstva«, preseči s kulturo in znanostjo miselne ločnice, ki ostajajo združeni Evropi navkljub kakor latvice trdno prisesane v naših glavah, opredmetiti vsaj na slavističnem polju Prešernov sen o »Slovenš'ni celi«, tisti še zmeraj neuresničeni skupni slovenski kulturni prostor, omogočiti osmotični, obojestranski pretok najnovejših slavističnih in slovenističnih spoznanj, predstaviti »unejskim« slavistom italijansko predmejstvo in obratno, opozoriti na nespregledljiv doprinos Primorja, Goriške in Benečije nacionalni kulturni zakladnici, ovrednotiti sredozemsko,

stično specifičnost tukajšnjih slovenskih piscev, umetnikov, razumnikov, snovalcev, cepiti na deblo celinsko kdaj presamopašne Slovenije izkušnjo vsakodnevnega doživljanja meje in dialoga z drugim, drugačnim, uzavestiti s pogledom v globalni svet sodobno bistvenost medkulturnosti – to so namreč tudi stremljenja in vodila, srce in pljuča tokratnega strokovnega zbora slovenskih slavistov sredi »mesta v zalivu«, prvega v doslej osemnajstkratni kongresni zgodovini Slavističnega društva Slovenije.

Lani je predsedniško smelo začrtana pot znanstvenega odpiranja in dvogovora nacionalne slavistike s sosednjimi stvarnostmi prvič zanesla zborovanje izven matice, v Zagreb, letos ga je na obodno zamišljeni obplovbi državnega ozemlja zasidrala v Trstu.

Tokratna izbira zalivskega pristana je kajpada vse prej kot naključna. Kajti da je Trst z vsem svojim bližnjim in daljnim primorskim zaledjem – od Kopra in Istre do Goriške, Benečije, Rezije in Kanalske doline – nepogrešljiv sotvorec slovenske nacionalne istovetnosti, našega kulturnega, duhovnozgodovinskega in zato tudi slavistično-slovenističnega obraza, to že brez Cankarjeve pnevmološke pomoči ali Župančičevih proglasov o njegovi mejniški pomembnosti zgovorno potrujeta sama mestna preteklost in sedanost. Vemo namreč: tu je ob zarji etničnega časa Alpski Slovan spoznal morje in splovil vanj svoje čupe, tu je domovala hrepeneča Lepa Vida, od tod je priimek obdaril na poti iz Benetk slehernega Slovenca, tu v lučajski bližini so Videmski, Starogorski, Černejški in Goriški rokopolis požlahtnili prednarodno pismenstvo, tu je začel Trubar izzorevati misel o prvi slovenski knjigi, tu je v novem veku dopisujoče si plemstvo slovenščino izvolilo čez jezik konjev in hlapcev, sem je po habsburški milosti davkov osvobojeno pristanišče primamilo od leta 1719 desetisoče naših Krpanov in Svetinov, tu je bil rojen in z mecenskimi plavži obdarjen Žiga Zois, tu je po »pomladi narodov« Levstik tajnikoval prvi slovenski čitalnici, tu so feministično osveščene sodelavke Edinosti izcvetele prvi slovenski ženski list, tu so med številnimi našli svojemu navdihu domicil tudi Aškerc, Kette, Gregorčič, Kosovel ali Bartol, tu je s požigom Narodnega doma Mussolini najprej genocidno zastregel Slovence po življenju in spodbudil njihov zgodnji, prvi antifašistični odpor v Evropi, sem je s prvomajsko osvoboditvijo prisijala Slovence v drugi svetovni vojni zgodnja zarja partizanske svobode in tu, nenazadnje, še danes domuje – obmejno razprostranjena od Milj do Trbiža po deželi Furlaniji Julijski krajini – številčno čedalje manjša, a vsestransko živa in živahna slovenska narodna skupnost v Italiji.

A Trst ni bil vselej tako pljučno ključen. Če se je mogel na primer ob avstro-ogrskem popisu leta 1911, s krepko preseženo polstotisočico avtohtonih Slovencev, še utemeljeno pobahati z demografskim prvenstvom največjega slovenskega mesta in v tem nadkriliti celo Tavčarjevo ljubljansko srce, je po prvi svetovni vojni in Rapalski pogodbi takšno nacionalno sosrediščnost naglo izgubil. Odcepitvena meja, fašizem, nacizem, druga svetovna morija, poveljna blokovska konfrontacija in železna zavesa za njegovim hrbtom, barikadno zaostreni sosedov nacionalizem in polstoletno državno zapostavljanje avtohtone manjšinskosti so ga s pristaniško in gospodarsko agonijo

vred strmoglavili v nič kaj zvezdno črno luknjo, iz katere se šele v novejšem času mukoma izkopava. In za nameček: po izgubljeni bitki zanj je ostal Trst s svojim deželnim manjšinskim zaledjem dolgo odpisan tudi v osrednjeslovenski nacionalni zavesti. Saj ni, da bi ga kakor protagonisti Javorškove drame *Odločitev* ne objokovali, da bi se v matici državniško ne zavzemali zanj in ga iz Ljubljane ali Beograda podpirali. A vseskozi prej dolžnostno, kakor daljnega brata za oceanom, kakor emonskim očem bolj ali manj provincialno nacionalno folkloro. Tako smo sčasoma dopustili, da se je meja zasteničila med nas, v našo narodno bit, v naš jezik, glave, misli, srca, zakone, medije, časopise ali šolske učbenike. In polagoma se je tu rodilo drugačno, ločeno, robno, z blagrom in prekletstvom stika hkrati obdarjeno slovenstvo. Slovenstvo, ki živi mejo, izkuševaje dan na dan obilje njenih čarov in možnosti, a tudi njenih zank, protislovij, nevarnosti, pogub.

Živeti mejo je bil potemtakem iz življenja samoumevno prišepnjen naslov za slavistični kongres in zbornik, ki želita strokovno karseda izčrpno pomodrovati tudi in ravno o tem: o hibridni, črno-beli oksimoričnosti meje (v istoimenskem razdelku *Živeti mejo*); o leposlovnih pretokih in iz slovenskemu sosednjih prostorov (v razdelku *Književnost v stiku*); o vlogi, delovanju in pomenu jezika v multikulturnem, posebej bilingvalnem okolju (v razdelku *Jezik v stiku*); o slavistični in leksikografski kontaktologiji spričo tako pomembnega okroglega jubileja, kakršen je letošnja štiristoletnica izdaje prvega italijansko-slovenskega slovarja, 1607. v Vidmu natisnjenega in Devinu izpisanega besednjaka *Vocabolario italiano e schiano* redovnika Gregoria Alasie iz Sommarive (v razdelku *Slavistika in slovaropisje v stiku*); nenazadnje pa še o nespregljivem ustvarjanju predvsem zamejskih piscev za otroke in mladino, o njihovem in siceršnjem hudomušno zavzetem kovanju lepše bralsko-nacionalne prihodnosti (v razdelku *Zamejska mladinska književnost*).

Preko štirideset razpravljalcev, od osnovnošolskih slavistov ali mladih raziskovalcev do akademikov, izpisuje ob predstavljenih knjigah in projektih vsebinsko posetnico tokratnega tržaškega kongresa in pričujočega zbornika, med najboljše doslej v tozadevni knjižni zbirki Slavističnega društva Slovenije. Ob tem velja z zadovoljstvom poudariti, da pravi razlog takšne zborne in zborniške zajetnosti ni tokratna nadpovprečna uredniško-predsedniška prizadevnost, temveč predvsem razveseljivo dejstvo, da se v zdajšnjem stanovsko-besedilnem shodu vsestransko prepoznavajo in zrcalijo ob matični slavistiki še duša, delo ter zavzetost mnogo širše, tudi čezmejne primorske in vsemanjšinske stvarnosti.

Tako obsežnega kongresa in zbornika bi namreč v Trstu še zdaleč ne zmogli brez dragocenega strokovnega, organizacijskega, pokroviteljskega ali donatorskega sodelovanja številnih, seveda večidel krajevnih zaslužnikov: pokrajinskih slavističnih društev in kolegov, slovenskih šol in šolnikov v Italiji, tostranskih in onostranskih obmejnih univerz, italijanskih in slovenskih javnih uprav, državnih izpostav ali diplomatskih predstavništev, manjšinskih krovnih in kulturnih organizacij ter ustanov, denarnih zavodov, zasebnih donatorjev in slavistično zavzetih posameznikov. A če

komu, potem pripada levji delež izvedbene hvale predvsem Organizacijskemu odboru osemnajstega Slovenskega slavističnega kongresa, ki ga s prof. Borisom Pangercem za predsedniškim in Marijo Besednjak za tajniškim krmilom vse od decembra lani bremeni nelahka skrb za karseda ustrezno prireditveno podobo tržaškega zasedanja.

Da bi ob povnanjenju aktualnih slavističnih spoznanj, debatni izmenjavi strokovnih pogledov na zastavljena tematska vprašanja in zlasti predmejskim pedagogom ter šolam koristnem dopolnjevanju slavistične vednosti hkrati obratno posredoval matičnim slavistom v spremljevalnem kulturnem programu predstav, razstav ali ekskurzij tudi omenjeno specifičnost tukajšnje manjšinske stvarnosti, je kajpada enako zaželen in pomemben cilj zborovanja. Naj vsaj med slavisti – če pač drugeje ne – res zaživi tisti skupni slovenski kulturni prostor in naj odpadejo ločnice v glavah, da bomo s srcem in pljuči vsi bratsko tkivo istega nacionalnega telesa!

Slavistično društvo Slovenije je z izvolitvijo »zamejca« za svojega predsednika takšno nacionalno kohezivno voljo že otipljivo izpričalo. In to celo lesenim postavam matične države navkljub, ki ostajajo do rojakov izven njenih meja, kljub pozitivni rešitvi tokratnega stvarnega primera, še dalje diskriminatorne in v današnji združeni Evropi, milo rečeno, anahronistične.

Svojo nacionalno tvorno in povezovalno vlogo pa želi v duhu sodobnega policentrizma naša stanovska organizacija podkrepiti tudi z nadaljnjim prirejanjem kongresov izven matičnega državnega ozemlja, kjer slovensko kožo prav kakor v Trstu stično poživlja tudi sosednji kulturni kisik. Pri tem bo kazalo najbrž pluti proti toku. Kajti kakor je v sestavku *Separatisti* plediral nekoč Kosovel »bodimo eno po duhu in ljubezni, a ohranimo svoje lastne obraze«, tako se bo treba z izkušnjo in zavestjo slovenske obmejnosti v bodoče zagotovo zavzemati tudi za to, da zdajšnje modno, frazersko votlo ali zgolj gospodarsko zainteresirano povečevanje Evrope in sveta brez mej paradoksalno nadomesti prav smiselna ohranitev mejnih razlok, zrelo in moderno doživljanje limesa kot naravnega ograjevalca posebnosti in hkrati dialoškega prinašalca stika, tujosti, drugačnosti. V uravnilovko in protiutež globalnemu valjarju mej namreč še zdaleč ne gre odpraviti, ampak raje dojeti in sprejeti normalno, v vsej njihovi specifično hibridni, prehodno samosvoji mavričnosti. Vsebinska rdeča nit tokratnega Slovenskega slavističnega kongresa v Trstu in pričujočega zbornika se potemtakem izrisuje v bistveno geslo in vodilo našega ne le nacionalnega, ampak tudi celinskega in planetarnega jutri: živeti mejo. In dihati ob njej slovensko, evropsko, svetovljansko. S polnimi pljuči.

Miran Košuta,

predsednik Slavističnega društva Slovenije

Prijavnica za slovenski slavistični kongres v Trstu 18.–20. oktobra 2007

Najpozneje **do 6. oktobra 2007** pošljite izpolnjeno prijavnico na naslov Kenda d.o.o. Radovljica, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica, Slovenija. Elektronska različica prijavnice se nahaja na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica_trst.html. Na podlagi prijavnice boste prejeli račun s položnico – nalogom za plačilo. Kotizacijo morate poravnati v roku petih dni, na položnici pa morate označiti številko prejetega računa. Ker so v kongresnih dneh hoteli v Trstu zasedeni, vam priporočamo, da si čimprej naročite sobo v posebej za vas rezerviranem hotelu Holiday Inn v Devinu, od koder boste z avtobusom pospremljeni do kongresnih lokacij.

► Osebni podatki

Ime in priimek:

Stalni naslov (ulica, hišna številka, poštna številka, kraj):

Kontaktni naslov (ulica, hišna številka, poštna številka, kraj):

Telefon:

Delovno mesto:

E-pošta:

Datum prijave:

Lastnoročni podpis:

► Član SD (*obkrožite*): NE; SD Slovenije; SD Ljubljana; SD Maribor; SD Prekmurje; SD Dolenjske; SD Celje; SD Posavje; SD Koroške; SD Kranj; SD Jesenice; SD Koper; SD Nova Gorica; SD Trst-Gorica-Videm.

► Status (*obkrožite*): referent; poslušalec; predsednik SD; častni član SDS; družinski član; novinar; drugo.

► Zavezanec za DDV (*obkrožite*): da ne

IŠ (Identifikacijska številka) za DDV:

V roku poravnana kotizacija na račun SDS 0208 3001 8125 980 pri Novi Ljubljanski banki (IBAN: SI56 0208 3001 8125 980, SWIFT-BIC: LJBAS12X – za plačila iz tujine) znaša 100 € za člane slavističnih društev in 150 € za nečlane (ob prihodu na Kongres boste predložili potrdilo o plačilu). **Članom in ostalim udeležencem toplo priporočamo, da kotizacijo čimprej poravnate: s tem ne boste le olajšali dela prirediteljem, ampak tudi prištedili 50 €!** Neposredno na kongresu v gotovini poravnana kotizacija bo znašala 150 € za člane slavističnih društev in 200 € za nečlane. Referenti, predsedniki pokrajinskih društev in častni člani SDS so gostje in ne plačajo kotizacije ter bivanja v hotelu. Pač pa pričakujemo, da oboje poravnajo tisti udeleženci, ki bodo predstavljali svoje knjige in projekte.

→→→Prijavnica se nadaljuje na naslednji strani.→→→

► Kdo plača kotizacijo? (*obkrožite*): sam inštitucija
Način plačila (*obkrožite*): plačilni nalog gotovina na kongresu
Naslov in sedež inštitucije ter tel.:
Davčna št. inštitucije:

► Hotel (*označite za vas najustreznejšo možnost*)

- Prosim, rezervirajte mi enoposteljno sobo v Hotelu Holiday Inn v Devinu (70 € na noč z zajtrkom) za ... (*spodaj obkrožite ustrezno nočitev*)
- Prosim, rezervirajte zame in za (ime sostanovalke/ca) _____ dvoposteljno sobo v Hotelu Holiday Inn (90 € na noč z zajtrkom za oba) za ... (*obkrožite*)
... četrtek in petek samo četrtek samo petek
- Ne potrebujem prenočitve.

► Katerega obkongresnega dogajanja se nameravate udeležiti? (*obkrožite*)

- Gledališka predstava v četrtek, 18. okt., ob 20.30 (vključena v kotizacijo): da ne
- Pešpot po slavističnem/slovenističnem Trstu v petek, 19. okt., ob 17.00 (vključena v kotizacijo): da ne
- Večerja s plesno glasbo v petek, 19. okt., ob 20.00 (vključena v kotizacijo): da ne
- Ekскурzija po tržaški okolici (z malico in agriturističnim kosilom) v soboto, 20. okt., ob 9.00 (*ni* vključena v kotizacijo, *doplačilo 40 €*): da ne

Kaj vključuje kotizacija? Kotizacija pokriva darilno vrečko s kongresnim zbornikom, knjigami, Kroniko SDS in turističnim gradivom, avtobusni prevoz od hotela Holiday Inn do kongresnih lokacij, *katering* kosilo in večerjo v četrtek 18. okt. 2007, kavo med odmori, vstopnino četrtkove predstave, kosilo in svečano večerjo s plesom v petek 19. okt. ter petkovo pešpot po slavističnem/slovenističnem Trstu.

Ekскурzija po tržaški okolici (z malico in agriturističnim kosilom) v soboto, 20. okt. 2007, *ni* všteta v kotizacijo. Zainteresirani boste zanjo na kongresu doplačali 40 €.

Nasvidenje v Trstu!

prof. dr. Miran Košuta (kosuta@units.it),
predsednik Slavističnega društva Slovenije